

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

Квик К.С.

Національний університет «Львівська політехніка»

У процесі здійснення кредитної діяльності перед комерційними банками постійно постає проблема забезпечення прибутковості кредитних вкладень за оптимального рівня кредитного ризику. Зважаючи на нестабільні умови зовнішнього середовища існує потреба створення обґрунтованої кредитної політики, яка б враховувала дані на актуальний період та передбачала можливі варіанти змін зовнішніх чинників, і дозволяла банку швидко реагувати та вживати заходів з метою стабілізації ринку кредитних послуг.

Вагомий вклад у дослідження процесу формування та реалізації комерційними банками кредитної політики зробили І.С. Гуцало, В.Д. Лагутін, Т.В. Грищенко та О.А. Падалко, М.М. Новосельцева та інші.

Аналізуючи діяльність комерційних банків України бачимо, що на сьогоднішній день банки часто проводять достатньо ризиковану кредитну політику у зв'язку з чим значна їх частина банкрутує. Однією з основних причин фінансового краху банківських установ є неповернення виданих ними кредитів. Часто трапляється також ситуація неповного чи невчасного повернення кредитів.

Зменшення обсягів виробництва та виручки від реалізації продукції окремих галузей, поступова переорієнтація на нові ринки збуту та потреба у відновленні втраченої інфраструктури зумовила зростання попиту на кредити. Водночас за умов зниження рівня безпеки бізнесу на сході країни та підвищення валютних ризиків загальна платоспроможність позичальників погіршилася. Залишалися труднощі з обслуговуванням кредитів, особливо в іноземній валюті, в зв'язку зі зміною курсу гривні до основних іноземних валют, зменшенням реальної заробітної плати та внутрішньою міграцією [1].

До першої п'ятірки банків за проблемністю кредитного портфеля увійшли UniCredit Bank, Дельта Банк, Укресімбанк, Райффайзен банк Аваль та Укргазбанк. Лідери рейтингу мають високі обсяги і частку недіючих та безнадійних кредитів, швидкі темпи зростання проблемних активів або низьке покриття безнадійних позик резервами під кредитні ризики [2].

У таблиці 1 можемо побачити як змінювались обсяги проблемних кредитів протягом 2011-2014 років. Тобто, бачимо що протягом 2014 року частка проблемних кредитів значно зросла в порівнянні з

попередніми періодами, і банкам необхідно швидко і ефективно відреагувати на ситуацію, що склалась.

Формуючи кредитну політику банкам необхідно опиратись на типові помилки, які часто допускались при видачі кредитів, а саме: неточність оцінки вартості кредитних ресурсів; видача кредитів на цілі, які нечітко або неправдиво сформульовані, чи суперечать статуту позичальника; видача незабезпечених кредитів; видача кредитів без належної перевірки історії позичальника та його фінансового стану; неякісне оформлення кредитної документації; неточність оцінки забезпечення та залишення її в руках позичальника; помилки в юридичному оформленні застави, особливо щодо нерухомості.

Для того щоб кредитна політика банку стала максимально ефективною вона має визначатися, як структурно-функціональна цілісність взаємопов'язаних між собою елементів (цілей, завдань, принципів, технологій, організації), взаємодія яких дозволяє визначити найбільш ефективну стратегію діяльності банку на ринку кредитних послуг [3].

Таблиця 1

Обсяги проблемних кредитів у 2011 – 2014 рр.

Назва показника	Значення показника					
	Період	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.11.2014
<i>курс, грн/дол. США</i>		7,94	7,9897	7,993	7,993	12,95
Кредити, всього, млн. грн		724 006,00	793 277,00	809 340,00	904 874,00	978 469,00
Проблемні кредити, всього, %		11,20%	9,60%	8,90%	7,70%	11,50%
Проблемні кредити, всього, млн. грн		81 088,70	76 154,60	72 031,30	69 675,30	112 523,90

Таким чином, незважаючи на достатній розвиток кредитного ринку в Україні та збільшення попиту на кредити існує значна загроза збільшенню частки проблемних кредитів, що пов'язано з політичною, військовою та економічною нестабільністю в державі. Тому кожен банк має розумно підходити до формування сучасної кредитної політики, враховуючи конкретні особливості свого банку.

1.Бюлетень Національного банку України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=57446>.

2. Рейтинг проблемності кредитних портфелів-2014 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://forbes.ua/ua/business/1379442-rejting-problemnosti-kreditnih-portfeliv-2014>. 3. Механізм формування та реалізації кредитної політики банку [Електронний ресурс] / М. В. Ковтун, Ю. О. Русіна. // Економіка. Управління. Інновації. - 2014. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2014_1_52.pdf.

РОЗВИТОК МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Шкільна В.Л.

Національний університет «Львівська політехніка»

Сьогодні в Україні якість та ефективність системи охорони здоров'я є дуже низькими, тому актуальним є питання медичного страхування громадян. Згідно з статтею 6 чинного Закону України «Про страхування» [1], медичне страхування є загальнообов'язковим, але на практиці дотепер воно не запроваджене. Зважаючи на соціальну значимість цієї проблематики, МОЗ України підготував законопроект про впровадження обов'язкового державного соціального медичного страхування (ОМС) з 2018 року, де визначено принципи, правові, організаційні та фінансові заходи і механізми функціонування ОМС громадян в Україні [2].

Розвиток медичного страхування досліджували такі науковці як А. Банін, Д. Карамішев, Р. Соболь, Н. Солоненко, В. Базилевич, О. Заруба. Однак це питання залишається нерозкритим, особливо в контексті нового законопроекту в рамках реформування системи охорони здоров'я, а також щодо впливу на систему добровільного медичного страхування, послуги з якого надають класичні страховики.

Прийняття Закону про обов'язкове медичне страхування обумовлено необхідністю подальшого підвищення рівня соціального захисту населення України. Проблемами впровадження ОМС є відсутність достатньої кількості лікарень, поліклінік належного рівня, оздоровчих санаторій, лабораторій тощо [3].

Фахівці відзначають, що впровадження ОМС повинно відбуватись на основі чітко встановленого рівня проникнення такої послуги, все що понад цей рівень повинно покриватись страховиками за програмами ДМС, тобто класичне добровільне страхування повинно було би стати логічним доповненням до ОМС.